

چالش‌های گوگل^۱ در مورد کتابخانه‌های دانشگاهی

ترجمه: فهیمه باقرنژاد جاوید
کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی

اشاره:

در این مقاله دو واژه گوگل (Google) و گوگلی (googly) به دفعات به کار رفته است. لذا پیش از ورود در مقاله لازم دیدیم توضیحاتی ضروری پیرامون این دو واژه به خوانندگان محترم ارائه دهیم. همان گونه که می‌دانیم واژه گوگل (Google) به یک موتور جستجوی بسیار قوی در محیط اینترنت اطلاق می‌شود، که کاربران برای رسیدن به منبع مورد نظر خود با درج کلیدواژه مناسب در کادر جستجو (search box) بدان دست می‌یابند. به نظر می‌رسد این واژه عاریت گرفته شده از واژه گوگلی (googly) به معنای توپی که در ورزش کریکت (cricket) به کار می‌رود، باشد. لذا نویسنده محترم مقاله لاتین، مواجهه کتابخانه‌ها را با پدیده‌های جدید فن‌آوری به خصوص در حیطه موتورهای جستجو، به بازیکنی چوب به دست (batsman) تشبیه نموده که آماده مواجهه با توپی (googly) که از روبرو می‌آید، می‌باشد اما به دلیل انحراف مسیر و چرخش‌های محوری توپ، از مهار و دفع آن بازمی‌ماند. نویسنده مقاله در واقع با این تمثیل خواسته است دشواری‌های موجود در مواجهه کتابخانه‌ها و کتابداران را با طیف گسترده رهاوردهای فن‌آوری به ویژه در حیطه موتورهای جستجوی اینترنتی و ... بیان کرده و چالش‌هایی را، که آنان برای بومی‌سازی و کاربردی نمودن این فن‌آوری‌ها در راستای برآورده ساختن نیازهای سنتی و جدید کتابخانه‌ها با آن روبرو هستند، بیان نماید.

دفتر مجله

جان مک‌کال^۲ واکنش بسیاری از کتابخانه‌های دانشگاهی را در به‌کارگیری بسیاری از ابزارها به‌وسیله گوگل به‌عنوان یک راهبرد و به‌صورت یک منبع توسعه، ریشه‌ای ارزیابی و تحلیل می‌کند.

مقدمه: کتابخانه‌ها رو در رو با گوگلی!

چگونه باید گوگل را شناخت؟ کتابخانه‌ها هنوز خود را همچون بازیکن چوب به دست (batsman) آماده برای مهار توپ‌های فن‌آوری مدرن می‌دانند ولی به دلیل شدت و پیچیدگی موجود در آن‌ها، پس می‌نشینند.

در کتابخانه دانشگاه ادینبورگ^۳ و در بسیاری کتابخانه‌های دیگر، ابزارهای معرفی شده به‌وسیله گوگل در سال‌های اخیر ورد زبان‌هاست. آنچه بیشتر جلب توجه می‌کند، واکنش به این واقعیت است. در دسامبر سال ۲۰۰۵، در یک مورد تخصصی کمیته کتابداری^۴، ما متوجه شدیم که در موارد زیادی، مسائلی معماگونه و حتی رنجش‌هایی در این مورد که کتابخانه باید چالش‌های گوگل را بپذیرد، وجود دارد. این مسئله حتی در مکاتبات گروه کتابخانه‌های پژوهشی^۵ روی موضوع کتابخانه^۶، سروصدای زیادی به همراه داشت. ضمن این که تقویت این دیدگاه که آمازون^۷ و گوگل با هم می‌توانند یک گوگلی

در کتابخانه‌ها به وجود آورند، بیشتر به طرح مسئله کمک رساند.

آمازون یک شبکه فروشگاهی آن‌لاین با قابلیت‌های جالب است. گوگل نیز یک موتور جستجوی اضافی با قابلیت‌های بسیار است که هیچ‌کدام جایگزین کتابخانه‌ها نمی‌شوند و قصد چنین کاری را هم ندارند.

کراوفورد^۸ از مکتبی برخاسته است که مخالف با این ایده می‌باشد که کتابخانه‌ها در مرکز یا قلب عالم قرار دارند و زمینه جستجوهای گوگل نیز باید به کتابخانه‌ها سپرده شود. ما اغلب از گوگل برای گرفتن اطلاعات به جای استفاده از کتابخانه استفاده کرده‌ایم؛ به نحوی که قبل از گوگل باید از یک کتابخانه عمومی استفاده می‌شد (برای مثال انتخاب مدل دوچرخه در بازار مربوطه). از طرفی در کتابخانه‌ها، انتخاب محدودتر می‌شود اما گوگل با دیدی جهانی و وسیع‌تر عمل می‌کند. کتابخانه‌ها نیز می‌خواهند عمیق‌تر عمل کنند و میزان استفاده از این عمق مورد چالش این مقاله است. هم‌چنین گوگل در نمایه‌سازی یا شاخص‌گذاری، دارای عمق است ولی این عمق خردمندانه نیست و ابزارهای رسمی شماره‌گذاری مآخذ را عملاً بر اساس نیاز نمی‌دهند. کتابخانه‌ها، ضمن این که ما نظارتی به کار آن‌ها نداریم، کوشش در انجام این کار دارند و روابط فروشنده و مشتری را بهتر اداره می‌کنند.

کتابخانه‌ها و مخزن گوگل

کتابداران در مورد گوگل با هم کاران خود صحبت می‌کنند، ضمن این که چندین مورد از آنها تنها به محصولات کمپانی‌ها اختصاص پیدا کرده است. بعضی از ما آن‌ها را دوست داریم و بعضی از آن‌ها متنفر هستیم. پاره‌ای از

کتابخانه‌های مهم جهان با گوگل همکاری نزدیک می‌کنند و بعضی از کتابخانه‌ها فکر می‌کنند گوگل می‌خواهد با ابزارهای جدید، محیط اطلاعاتی بهتری برای دنیا فراهم آورد. گوگل به تمام کتابخانه‌ها اعلام کرده که درصدد تعطیل کردن کار کتابخانه‌ها نیست، بلکه می‌خواهد به صورتی دیجیتالی این کار را ارائه نماید.

پاره ای فکر می‌کنند که گوگل یک شهاب یا یک نور شدید خاموش شدنی است و به زودی با محصولات دیگری جایگزین خواهد شد، و پاره ای معتقدند گوگل با تکنولوژی دیجیتالی نیازهای عمومی را کاملاً برآورده می‌سازد و در سطحی وسیع و آکادمیک، بدون هزینه برای کاربر نهایی جایگزین کار طاقت فرسای کتابخانه خواهد شد.

کدام دیدگاه درست است؟ همکاران کتابخانه ای در برنامه کتابخانه چاپی گوگل^{۱۱} معتقدند گوگل یک فرصت است و در حال دیجیتالی کردن میلیونها کتاب از پنج کتابخانه بزرگ و معتبر جهان یعنی کتابخانه های استنفورد^{۱۲}، میشیگان^{۱۳}، هاروارد^{۱۴}، کتابخانه عمومی نیویورک^{۱۵} و آکسفورد هستند^{۱۶}. واضح است که برای کتاب‌هایی که حق مولف (کپی رایت) ندارند، باید یک سرویس اصلی وجود داشته باشد به نحوی که سریعاً دیجیتالی شود (نظیر پروژه گوتنبرگ^{۱۷}) و برای چند سال اعتبار آن باقی بماند، ضمن اینکه یک فاصله زمانی حدوداً هفتاد ساله را پوشش بدهد و کتابهای آنلاین و مجموعه های مربوط به قرن هجده را اداره کند. اما چگونه گوگل باید این وظیفه را به طور کامل انجام دهد؟

مسئله اصلی مربوط به آثار دارای حق مولف است که طبق محاسبه مرکز کتابخانه‌ای دانشکده اوهایو حدود ۸۰٪ مجموعه پنجم کاری گوگل را تشکیل می‌دهد. با دیجیتالی کردن این مجموعه، گوگل قانون حق مولف را قبل از ارائه هر نوع سرویس دیجیتالی نقض می‌کند. گوگل در اینجا می‌خواهد نمایه‌ها یا شاخص‌های کلمه به کلمه بدهد به نحوی که کاربر بتواند کپی کتابهایی را که می‌خواهد به دست آورد. جایی که کتابها خارج از قانون حق

مولف باشند کاربر به راحتی می‌تواند به صورت آنلاین به آن دسترسی پیدا کند. اما جایی که دارای قانون حق مولف است کاربران توسط سفارش از آمازون یا موجودی یک کتابخانه محلی می‌توانند به آن دسترسی داشته باشند. گوگل معتقد است این کار باعث افزایش فروش کتاب و استفاده بیشتر از کتابخانه می‌شود اما پاره‌ای از ناشران از این موضوع ناراحتند.

جستجوی کتاب گوگل: مدل تجاری

همه مدیران کتابخانه‌ها با عقاید و اهداف ناشران توافق ندارند، عده ای معتقدند که ماده قانونی مربوط به اینکه ناشران در برابر گوگل اعمال می‌کنند از روی طمع است و ناگهان تصمیم گرفته‌اند در قبال دیجیتالی شدن کتابها مقادیری از گوگل مطالبه کنند. البته همانطوری که اشاره شد این در مورد همه ناشران صادق نیست و عده ای در برنامه گوگل برای ناشران مشارکت دارند و فهرست کاملی را برای نمایه گذاری به گوگل داده‌اند تا به صورت آنلاین در دسترس باشند. بنابراین هنگامیکه اعمال ماده قانونی مربوطه به تعویق می‌افتد برنامه گوگل پیش می‌رود و پنج کتابخانه گوگل از ارائه کتابهای چاپی یا دارای حق مولف خودداری می‌کنند. در ضمن نشانه‌هایی در دست است مبنی بر این که گوگل در نظر دارد کتابهای آنلاین را به صورت اجاره در معرض استفاده قرار دهد که مبلغ برابر یک دهم بهای خرید برای یک هفته در نظر گرفته شده است. این نوع سرویس است که احتمال دارد بتواند نهایتاً ناشران را متقاعد نماید، با در نظر گرفتن اینکه بخشی از درآمد این نوع سرویس به آنها تعلق می‌گیرد، در حالی که جماعت کتابخانه‌ای ممکن است آن را یک تهدید تلقی کنند.

مدل تجاری مبتنی بر اجاره که نسخه فیزیکی از کتاب آنلاین قرض داده می‌شود، بسیاری از کتابخانه‌ها در ابتدا استفاده از مواد دیجیتالی با عمر مشخص را به این صورت با ترس مورد استقبال قرار دادند. مطمئناً دیجیتالی کردن و قابل استفاده سازی و استفاده درست بدون ضایعات اقتصادی در اینجا مدنظر بوده است. اما چرا باید یک کار کتابخانه‌ای را با مدلی

دیجیتالی در دسترس همه به صورت آزاد برای استفاده و تکثیر همزمان در گوی قرار داد؟ البته فعلاً ما این موضوع را یک واکنش بی محتوا تلقی می‌کنیم. بدون مدل‌های تجاری طرح یا عمر دیجیتالی کردن هرگز پاسخگوی نیازهای تجاری در تولید و توزیع نیست و در نتیجه کتابخانه دیجیتالی ایده ال مقدماتاً پر از محتواهای فاقد ارزش و بدون پایداری لازم خواهد شد. اینجا تفاوتی بین مشروعیت و محتوای تجاری و یا آنچه مجلات دانشگاهی و طرح انتشار مقالات علمی وجود دارد با طرح دیجیتالی وجود دارد. استیفون هارناتد تمایز بین ادبیات آزاد و تجاری را به درستی مشخص کرده است.

کتابهای درسی معمولاً به وسیله افراد یا موسسات دانشگاهی برای بازگرداندن نوعی منفعت تالیف می‌شوند، در حالی که موضوعات پژوهشی با این هدف تهیه نمی‌شوند. صنعت چاپ و یا انتشار هر دو مسئله را پیش رو دارد و علاوه بر ادبیات تجاری سود و زیان حاصل از فروش نتایج پژوهشها را با نویسندگان به طور مشترک تقسیم می‌کند.

با توسعه طرح دیجیتالی، رویکردهای پیچیده‌تری مطرح می‌شوند (از نظر محتوای تجاری) و نیاز به الگوهای تجاری متفاوتی، مناسب برای هر مورد وجود دارد.

اما با وجود طرحهای متنوع، گوگل با نوعی سردرگمی پیش رو است، و اینکه چگونه توسعه باید ادامه پیدا کند و نتیجتاً در بلند مدت نتیجه کار چه می‌شود.

مدل تجاری چندان واضح نیست و آثار ناشی از آن هم معلوم نیست قابل تحمل باشد و نهایتاً این مسئله برای کتابخانه‌ها در مجموع نیز دشوار می‌نماید. کنار گذاشتن مسئله

۳
سازمان

اجاره که اساس مسئله مدل تجاری جستجوی کتاب گوگل است یک مسئله است که بالقوه می تواند هم کتابفروشیهای فیزیکی آنلاین و هم کتابخانههای آنلاین را اداره کند، از طرفی نیز ناشران دانشگاهی اصرار در دیجیتال کردن نمایههای کتابهای دارای حق مولف برای تولید نمایهها یا شاخصهای عمومی دارند، ضمن اینکه نمایه دار کردن مواد بدون کپی رایت نیز مسئله تازه ای نیست. نمایه گذاری مقالات ژورنالیستی نیز سالهاست که انجام می شود (در قالب کارهای روزمره) هم به صورت چاپی و هم آنلاین. این مواردی است که به صورت دستی یا نیمه دستی در پیشنهاد های ISI انجام می شده که در اصل فرقی هم نمی کند. یک نمایه وسیله ای برای توسعه و یا تبلیغ است (تبلیغ محتوا) و گوگل بهتر از هر کس دیگری می تواند از عهده این کار بر آید.

۴
سازمان

حامیان ما از آن استقبال خواهند کرد یا نه؟ دست کم گوگل شاخص یا نمایه پس هم آرایی در سطحی وسیع از نظر محتوا تولید کرده است که با مشاهده کتابفروشی یا کتابخانه و با استفاده و کمک نمایه پشت کتاب صورت می گیرد.

داشتن دسترسی همه جانبه به شاخصها یا نمایه های گوگل احتمالا به معنی آن است که کاربر می تواند و یا تصمیم به خرید و یا اجاره گرفته، زیرا مطالعه جزئی از نظر وی کافی نخواهد بود از اینرو اجاره و یا خرید کتاب کار عاقلانه تری خواهد بود و اینکار می تواند تکرار شود.

برنامه جستجوی کتاب یا جستجوگر کتاب با مقادیر متنابهی کتاب چاپی و تولید نمایه برای محتوای آنها، اتم اطلاعات را برای جامعه ما می شکافد، این کار ریشه ای و جدید است.

گوگل منابع باز از همه نوع را می شکافد - اکنون حتی کتابها را - و محتویات اتمی را کلمه به کلمه نمایه گذاری می کند، قدرت این نمایه گوگل بسیار بزرگتر از شاخصها یا نمایه های مورد استفاده است، زیرا میزان دسترسی بسیار بالاتر است. در مقایسه با نمایه های انسانی این کار رباتیک محسوب می شود و بسیار عمیق تر و جلوتر از عملیات فعلی برای رسیدن به منابع دست نیافتنی عمل می کند و در صورتی که قادر به نمایه گذاری کل محتویات یک کتابخانه جهانی شود نتیجه کار از اهمیت بالایی برخوردار خواهد بود، از آنجائی که این مسئله با واقعیت فاصله بسیاری دارد، جستجوگر کتاب گوگل حداقل در ارائه مواد پردازش شده به کاربران موفق بوده است. کتابهای چاپی را بهتر از وب سایت های آماتور و یا هر وب سایتی به دلیل محتوای عمیق تر و بها دادن به انتشار آن ارائه می نماید.

محقق گوگل: اعتبار محقق

در این مورد محقق یا جستجوگر گوگل ابزاری با پتانسیل بسیار بالاست، و برای پژوهشگران و کارهای پژوهشی قابلیت های مهم دارد، اما بیشتر مطالب دانشگاهی را پوشش می دهد. همینطور مقالات نشریات، گزارشها، جریان کنفرانسها،

ناشران نباید در مورد مسائل جاری و محتوای مربوط به آن نگران شوند زیرا این مشغله بیشتری برای آنها به وجود می آورد ضمن اینکه هرگز جایگزین آنها نمی گردد.

تفاوت اساسی در جستجوی گوگل مقدماتی ایجاد نسخه های دیجیتال همه متون در فرایند نمایه گذاری است، برای ناشران این مسئله مخاطره آفرین است و تولید نمایه های سالم برایشان قابل قبول نیست.

در این صورت با رسمی شدن ارائه محتوای دیجیتال، چالشی پیش رو خواهد بود و ممکن است جامعه ناشران یک بهای ده درصدی از کل لیست قیمت را مطالبه نمایند، همانطوریکه فعلا نیز هست و نیز هنگامیکه این اقدام عملی شود و کتابها هم برای خرید هم اجاره به صورت آنلاین در دسترس قرار گیرند معلوم نیست

تره های الکترونیک و پروژه های تحصیلی دانشگاهی. ناحیه انتخابی وسیعی را در کتابخانه ها به اشغال درمی آورد و در مجموع یک ابزار کمکی پارازیت است. در کتابخانه های خصوصی و بر مبنای محتوای اصلی مورد نظر به صورت اشتراک و آبونمان می تواند عمل کند، از اینرو حاوی همه عناصر سرویس جستجو است که ما در کتابخانه های خود سعی در تهیه آنها داریم. حتی مبتنی بر تکنولوژی جستجوی پیوسته نیست که در این مورد از نظر بسیاری افراد تکنولوژی شکسته نامگذاری شده، چنانچه لورکان دمپزی در این باره گفته: چگونه تغییرات با سرعت انجام می گیرند؟ در سال گذشته صحبت از متاسرج یا تغییر جستجوگر گوگل بود، امسال بحثها پیرامون پتانسیل گذرگاهی - متاسرج جستجوگر گوگل است، باید منتظر دیدن آن باشیم. حال به واقعیت پیوستن رویاها را باید شاهد باشیم؛ رابطی برای همه آنچه که در مورد محتوا بدان متعهد بوده ایم تا هر چه سریعتر و واضحتر پاسخگو باشیم، در این مورد دمپزی سامر می گوید: کشمکش کتابخانه ها به علت این است که آنها منبعی را اداره می کنند که بیرون از وب است و تقسیم شده است و با گرایش کاربر و نه نیاز وی، طبق رابطه کاربر با تقسیم موضوع و معنی تنظیم شده و کاربر نیز برای دانستن اینکه کدام پایگاه داده ای بالقوه با ارزش است در تقلا است. به علت خارج از وب بودن منبع محتوی را از رابط کاربر پنهان می کند و رویکرد وب بی نتیجه باقی می ماند.

این فاکتورها به معنی آن است که منابع کتابخانه ای جاذبه ای چندان زیاد نمی تواند پیدا کند و هزینه ای بالا به کاربر بالقوه تحمیل می کند. ارائه سرویس نیز به صورتی یکپارچه و جالب برای کاربر نسبت به مجموعه ای از پایگاههای داده با اشکال همراه می شود.

اما جنبه هایی از جستجوگر گوگل نیز همانند کتابخانه ها برای کاربر راضی کننده نیستند، اغلب گوگل به ما نمی گوید چه چیزهایی را تحت پوشش دارد، حتی لیست پرسشهای تکراری شامل این سوال نیست که چه سوالی حتما توسط کتابخانه ها پرسیده خواهد شد، و یا چه مجلاتی نمایه گذاری می شوند، جستجوی

موضوع نیز معمولاً مجاز نیست. شما کلمات کلیدی را نمی‌توانید پیدا کنید، از اینرو جستجو یا تحقیق در مورد موضوع بستگی به استفاده از کلمه کلیدی و یا جستجوی عبارت دارد و این می‌تواند ناشی از محدودیت زبانی گوگل باشد، نتیجتاً در کارهای دانشگاهی دقت لازم وجود نخواهد داشت ولی در موارد جزئی و جداگانه همانند سرویس‌های نمایه‌ای و انتزاعی گوگل بهتر عمل می‌کند. (یا مثلاً روی عنوان نوشته همین نویسنده) که برای همه به سهولت قابل استفاده است.

بالاخره آنچه ما را از هم جدا می‌سازد ابهامی است که وجود دارد، به درستی زیر کلاه آنرا نمی‌توان دید، نتیجتاً نمی‌توان مطمئن بود، بدین ترتیب جستجوگر گوگل در روابط عمومی می‌تواند دردسر ایجاد کند. کجا می‌توانیم یک محتوای متن کامل برای تنظیم نتایج کار داشته باشیم وقتی به گوگل می‌نگریم و می‌خواهیم کتابخانه‌ها را به ما معرفی کند باید کاربر آن کتابخانه شویم و به ما گفته می‌شود باید مرجع را به طور کامل داشته باشید چون ما آنرا خریداری کرده‌ایم، در غیر این صورت سرویس را از دست می‌دهیم.

به طور خلاصه گوگل ما را در یک محدودیت قرار می‌دهد، یعنی اینکه باید با سرویسی همکاری کنیم که آنرا انتخاب و ارزیابی نکرده‌ایم.

آیا در این مورد تا این حد به کتابخانه شباهت پیدا می‌کنیم؟ یا در مورد استفاده از کتابخانه 10 (library 10) طبق تعریف میشل کیسی و تلیس وایت استفاده می‌کنیم؟ بعد از همه این حرفها باید بگوییم جستجوگر گوگل آزاد است و توقعی را که ما از جستجو در پایگاه داده چند گانه داریم برآورده می‌سازد. به علاوه، ما به نقاط ضعف نیز اشاره کردیم و گفتیم که در ارائه پاره‌ای اطلاعات معذوریم، در عوض در پاره‌ای موارد می‌توانیم قویتر عمل کنیم و کاربر را راضی نمائیم.

نهایتاً باید بگوئیم که این ابزار جدید و سرویس‌های جستجوی یکپارچه وب فیت (web feat) با کاربرد و کاری عمقی شناخته شده و کنترل شده متمایز هستند. کتابخانه‌ها

نیز نمی‌توانند از کار آکادمیک گوگل (جز حامیان خود) و مقاصد تحقیقی و جستجوگرانه آن جلوگیری نمایند، مگر اینکه چیزی بهتر ارائه دهند.

گوگل و ماهیت حرفه ما

تکنولوژی‌های جدید گوگل در نمایه‌گذاری، ستون بندی و دیجیتالی کردن در مقیاسی وسیع در اینترنت مورد استفاده است و ما را به عصر نامعلومی از اطلاعات می‌برد. این بدان معنی است که ما کتابخانه‌ها نیاز به تفکر در مورد سازمانهایمان داریم، و بدان معنی نیست که اکنون بدانها نیاز نداریم و یا جایگزین آنها شده‌اند.

باید تاثیر بپذیریم، ولی نباید بیش از حد تحت تاثیر هیبت آن قرار بگیریم، تکنولوژی‌های جدید در اصول تغییری به وجود نمی‌آورند.

چالش پیش رو این است که قبلاً اینجا نبوده ایم و گوگل نیز زنجیره با ارزشی برابر ۸۰ بلیون دلار آمریکاست و به یک نیاز پاسخ می‌دهد. برای جستجوی زبانی عادی نقضی ندارد ولی قادر به پاسخ به همه جستجوها نیست، برای مثال در همین پژوهش از بسیاری موارد پردازش شده استفاده شده که در دسترس نویسنده بوده اند.

گوگل در حال حاضر وسیع و جدید و در دسترس است و به ما صلح را پیشنهاد می‌کند، اما در زمان خودش، زمانی که ما قادر به تغییر آن نیستیم و قدرت خرید آنرا هم نداریم، نتیجتاً چالش پیش رو درک اندازه قدرت و پتانسیل چنین نیرویی عمده است. آنچه می‌توان انجام داد این است که جانب احتیاط را از دست ندهیم و سعی کنیم اقدامات آینده گوگل را پیش بینی کنیم.

با ورود گوگل به عرصه اجاره کتاب و سرویس‌های آزاد، ما نیز باید پیشاپیش به فکر رویارویی با مسئله باشیم، در صورتی که بنا باشد جستجوگر گوگل یا اجاره دهنده کتاب گوگل باشیم باید متحد عمل کنیم و مدل‌هایی تجاری داشته باشیم که عملاً با کار ما تطبیق داشته باشند. ما در عصر قدرت اطلاعات مبهم به سر می‌بریم و مجبوریم بنا به گفته لورکان دمیزی

جاذبه خود را حفظ کنیم. در روابط تجاری سنتی با موتورهای جستجوی متحد یا کتابهای الکترونیک باید از گوگل و اتحاد با آن، به سرعت و شفافیت خود بیفزائیم و اجتناب از نقاط ضعف و دیدگاه‌های تیره و مبهم را فراموش نکنیم. همه کتابخانه‌ها محیط‌هایی دلپذیر برای مطالعه دارند، همراه با کارکنانی متخصص، با سرویس‌های وب و تشکیلاتی مناسب، و ما باید ببینیم کدام یک از پیشنهادها گوگل در جهت خواست‌های ما برای ارتقاء و در توان ماست. برای دسترسی آزاد به محتوا و نیز دسترسی به طور برابر و اصل کیفیت بالای نمایه چه به صورت آزاد و یا همراه با هزینه باید اقدام کنیم و به اینکه کاربران ما چه کسانی خواهند بود کمتر باید توجه داشته باشیم بدون این اصول اداره کتابخانه‌ها امکان پذیر نخواهد بود.

منبع: نشریه Ariadne، شماره ۶۴، فوریه ۲۰۰۶

پی‌نوشت‌ها:

- 1- Google
- 2- John MacColl
- 3- Googly
- 4-Edinburgh University Library
- 5- The Library Committee
- 6- RLG's Walt Crawford
- 7- "Library 2.0"
- 8- Amazon
- 9- Crawford
- 10- the Google Print Library Program
- 11- Stanford
- 12- Michigan
- 13- Harvard
- 14- New York Public Library
- 15- Oxford
- 16- Project Gutenberg